

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 6 września 1996 r.

w sprawie wzorcowego statutu straży gminnych (miejskich).

Na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30, poz. 179, z 1991 r. Nr 94, poz. 422 i Nr 107, poz. 461, z 1992 r. Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 53, poz. 214, z 1995 r. Nr 4, poz. 17, Nr 34, poz. 163 i Nr 104, poz. 515 oraz z 1996 r. Nr 59, poz. 269 i Nr 106, poz. 496) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się wzorcowy statut straży gminnych (miejskich), stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Z. Siemiątkowski*

Załącznik do zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 września 1996 r. (poz. 722)

WZORCOWY STATUT STRAŻY GMINNYCH (MIEJSKICH)

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1. 1. Straż Gminna (Miejska) w ..., zwana dalej „strażą”, jest umundurowaną formacją utworzoną uchwałą Rady Gminy nr ... z dnia ... na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30, poz. 179, z 1991 r. Nr 94, poz. 422 i Nr 107, poz. 461, z 1992 r. Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 53,

poz. 214, z 1995 r. Nr 4, poz. 17, Nr 34, poz. 163 i Nr 104, poz. 515 oraz z 1996 r. Nr 59, poz. 269 i Nr 106, poz. 496).

2. Straż jest jednostką organizacyjną gminy (miasta)

albo

Straż działa w strukturze urzędu gminy (miasta).

§ 2. 1. Terenem działania straży jest obszar administracyjny gminy (gmin, miasta) ...

2. Siedzibą straży jest ...

3. Straż używa pieczęci:

- 1) okrągłej o treści ...
- 2) prostokątnej o treści ...

Rozdział 2

Zadania i środki działania straży

§ 3. 1. Straż wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego wynikające z ustaw i przepisów gminnych.

2. Realizując zadania, o których mowa w ust. 1, funkcjonariusze straży wykonują wyłącznie czynności administracyjno-porządkowe oraz niezbędne czynności mające na celu fizyczne zabezpieczenie miejsca zdarzenia.

§ 4. Do zadań straży należy w szczególności:

- 1) zapobieganie popełnianiu wykroczeń i wykrywanie wykroczeń,
- 2) ochrona porządku w miejscach publicznych,
- 3) fizyczne zabezpieczenie, do czasu przybycia właściwych służb, miejsca popełnienia przestępstwa lub wykroczenia w celu utrzymania miejsca zdarzenia w takim stanie, w jakim pozostawił je sprawca, a także zabezpieczenia miejsca wypadku lub awarii,
- 4) współdziałanie z właściwymi organami, służbami lub instytucjami w zakresie informowania o:
  - a) przestępstwach,
  - b) wykroczeniach, których ściganie nie należy do straży,
  - c) osobach potrzebujących natychmiastowej pomocy lekarskiej, po udzieleniu pierwszej pomocy odpowiedniej do sytuacji i wyposażenia,
  - d) innych nieprawidłowościach i zagrożeniach dla życia i zdrowia ludzi albo mienia,
  - e) awariach w sieci ciepłowniczej, telekomunikacyjnej, wodnokanalizacyjnej, energetycznej i gazowniczej,
  - f) uszkodzeniach i stanie nawierzchni ulic i ciągów pieszych, stanie oznakowania i oświetlenia ulic oraz oznakowania robót prowadzonych w pasie drogowym,
- 5) dowożenie lub doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub ich miejsca zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorznienia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób,
- 6) kontrola utrzymania ładu i czystości na terenie gminy.

§ 5. Funkcjonariusze straży mają prawo do:

- 1) legitymowania osób przy zachowaniu przepisów ustawy o Policji oraz wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych,

- 2) nakładania grzywien w postępowaniu mandatowym,
- 3) kierowania wniosków o ukaranie do kolegium do spraw wykroczeń,
- 4) oskarżania przed kolegium do spraw wykroczeń,
- 5) dokonywania na podstawie Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia czynności sprawdzających w zakresie określonym w art. 24 ust. 4 ustawy o Policji,
- 6) ujęcia i bezzwłocznego doprowadzenia do najbliższej jednostki Policji osób stwarzających bezpośrednio zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi albo mienia, w przypadkach przewidzianych w art. 205 Kodeksu postępowania karnego,
- 7) blokowania kół pojazdów.

§ 6. 1. W razie niepodporządkowania się obywatela poleceniom wydanym na podstawie prawa, funkcjonariusze straży mają prawo stosować następujące środki przymusu bezpośredniego:

- 1) fizyczne, techniczne i chemiczne środki służące do obezwładniania bądź konwojowania osób,
- 2) pałki służbowe,
- 3) psy służbowe obronne.

2. Użycie środków przymusu bezpośredniego, wymienionych w ust. 1, przez funkcjonariuszy straży może nastąpić przy zachowaniu przepisów ustawy o Policji oraz wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych.

Rozdział 3

Organizacja straży

§ 7. 1. Strażą kieruje komendant i reprezentuje ją na zewnątrz.

2. Komendant wykonuje swoje zadania przy pomocy Komendy.

3. W skład Komendy, w zależności od potrzeb, mogą wchodzić:

- 1) oddziały,
- 2) wydziały,
- 3) referaty,
- 4) sekcje,
- 5) samodzielne stanowiska.

§ 8. Szczegółowe zakresy czynności na poszczególnych stanowiskach oraz sposób ich wykonywania określa komendant straży.

§ 9. Nadzór nad działalnością straży sprawuje:

- 1) w zakresie wykonawczym — wójt (burmistrz, prezydent miasta) lub inna osoba działająca z jego upoważnienia,
- 2) w zakresie fachowym — Komendant Główny Policji.

Rozdział 4

Uprawnienia i obowiązki funkcjonariuszy straży

§ 10. Prawa i obowiązki funkcjonariuszy straży regulują przepisy o pracownikach samorządowych.

§ 11. Podczas wykonywania czynności służbowych funkcjonariusze straży korzystają z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych.

§ 12. 1. Funkcjonariusze straży podczas wykonywania czynności służbowych obowiązani są do noszenia przepisowego umundurowania i legitymacji służbowej oraz znaku identyfikacyjnego.

2. Funkcjonariusz straży, przystępując do czynności służbowych, jest obowiązany podać imię i nazwisko, a ponadto, na żądanie osoby, której czynności te dotyczą, okazać legitymację służbową w sposób umożliwiający odczytanie (zapisanie) nazwiska funkcjonariusza oraz organu wydającego legitymację.

Rozdział 5

Umundurowanie, dystynkcje, odznaki

§ 13. 1. Umundurowanie funkcjonariuszy straży składa się z ubiorów: wyjściowego i służbowego, których wzory określa załącznik nr 1 do statutu.

2. Podstawowymi przedmiotami umundurowania wchodzącego w skład ubioru wyjściowego są:

- 1) marynarka w kolorze ciemnogniatowym,
- 2) spodnie w kolorze ciemnogniatowym z lamówką (lampasem) koloru żółtego lub spódnica w kolorze ciemnogniatowym,
- 3) koszula w kolorze białym,
- 4) czapka garnizonowa okrągła w kolorze ciemnogniatowym z otokiem w szachownicę żółto-granatową,
- 5) obuwie w kolorze czarnym,
- 6) krawat w kolorze czarnym.

3. Podstawowymi przedmiotami umundurowania wchodzącymi w skład ubioru służbowego są:

- 1) kurtka zimowa 3/4,
- 2) kurtka uniwersalna w kolorze czarnym,
- 3) spodnie w kolorze ciemnogniatowym z lamówką (lampasem) w kolorze żółtym lub spódnica w kolorze ciemnogniatowym,
- 4) wiatrówka w kolorze ciemnogniatowym,
- 5) koszula w kolorze błękitnym z długim rękawem,
- 6) sweter w kolorze ciemnogniatowym,
- 7) koszulobluza w kolorze ciemnogniatowym z długim rękawem
- 8) koszula letnia w kolorze błękitnym z krótkim rękawem,
- 9) krawat w kolorze czarnym,

10) czapka garnizonowa okrągła w kolorze ciemnogniatowym z otokiem w szachownicę żółto-granatową,

11) czapka zimowa z nausznikami w kolorze ciemnogniatowym z futrem w kolorze czarnym,

12) czapka letnia typu baseball w kolorze ciemnogniatowym,

13) pas główny w kolorze czarnym,

14) obuwiu w kolorze czarnym.

§ 14. 1. Na umundurowanie funkcjonariuszy straży składają się również:

- 1) dystynkcje, których wzory określa załącznik nr 2 do statutu,
- 2) znak identyfikacyjny, którego wzór określa załącznik nr 3 do statutu,
- 3) emblematy i korpusówki, których wzór określa załącznik nr 4 do statutu.

2. Na nakryciach głowy wchodzących w skład umundurowania funkcjonariuszy straży umieszcza się stylizowany wizerunek orła w kolorze żółtym, którego wzór określa załącznik nr 5 do statutu.

3. Na guzikach zewnętrznych przedmiotów umundurowania, w kolorze tego przedmiotu, umieszcza się wizerunek orła w koronie.

§ 15. 1. Dystynkcje na ubiorze wyjściowym (w tym sznury) i służbowym są haftowane w kolorze żółtym.

2. Dystynkcje umieszcza się na naramiennikach kurtek, marynarki, wiatrówki, swetra, koszulobluzy i koszuli letniej.

§ 16. 1. Funkcjonariuszowi straży przysługuje komplet umundurowania zapewniający wykonywanie obowiązków służbowych o każdej porze roku.

2. Poszczególne ubiory funkcjonariusze straży noszą według zestawów ubiorczych, z uwzględnieniem pory roku. Rozróżnia się:

- 1) okres letni od 1 maja do 30 września,
- 2) okres zimowy od 1 listopada do 31 marca.

Miesiące kwiecień i październik stanowią okresy przejściowe.

§ 17. Funkcjonariusze straży powinni:

- 1) użytkować przedmioty umundurowania zgodnie z obowiązującym zestawem ubiorczym oraz zgodnie z ich przeznaczeniem,
- 2) nosić przedmioty umundurowania w sposób nie naruszający godności munduru.

Rozdział 6

Postanowienie końcowe

§ 18. Zmiany w statucie straży następują w trybie jego nadania.

Załączniki do wzorcowego statutu straży
gminnych (miejskich)

WZORY UBIORÓW

Załącznik nr 1

1. Ubiór służbowy letni z czapką typu baseball

2. Ubiór służbowy letni z koszulobluzą

3. Ubiór służbowy letni z wiatrówką

4. Ubiór służbowy zimowy z kurtką uniwersalną krótką

5. Ubiór służbowy zimowy z kurtką 3/4 i czapką zimową   6. Ubiór wyjściowy

WZORY PRZEDMIOTÓW UMUNDUROWANIA

1. Czapka garnizonowa

- a) komendant i zastępca komendanta noszą na daszku czapki garnizonowej 2 żółte galony,
- b) strażnicy starsi noszą jeden żółty galon,
- c) strażnicy młodszy nie noszą galonów

2. Czapka zimowa

3. Kurtka zimowa 3/4

4. Kurtka uniwersalna krótka

5. Marynarka wyjściowa

6. Wiatrówka

7. Sweter

8. Koszulobluza

9. Koszula letnia

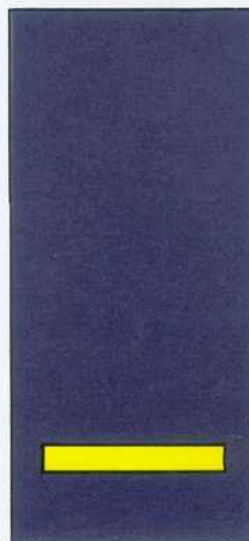
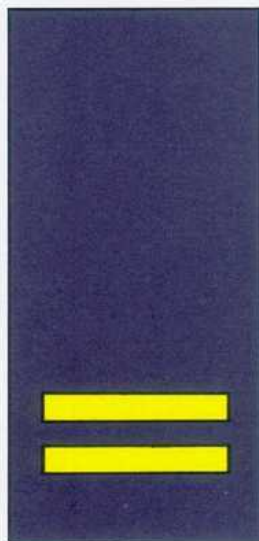
Załącznik nr 2

WZORY DYSTYNKCJI

1. Komendant straży gminnej (miejskiej)	2. Zastępca komendanta straży gminnej (miejskiej)	3. Strażnicy: a) starsi: starszy inspektor straży gminnej (miejskiej)	inspektor straży gminnej (miejskiej)

b) młodszy:

starszy strażnik straży
gminnej (miejskiej)strażnik straży gmin-
nej (miejskiej)młodszy strażnik stra-
ży gminnej (miejskiej)aplikant straży gmin-
nej (miejskiej)

Dystynkcje haftowane w kolorze złotym

Załącznik nr 3

WZÓR ZNAKU IDENTYFIKACYJNEGO

1. Dla straży gminnej

2. Dla straży miejskiej

Tłoczony z metalu koloru złotego, numer służbowy i nazwa gminy (miasta) grawerowane
Wymiary 80 mm x 65 mm

Orzeł, napisy błyszczące, tło matowe ewentualnie tło relief

WZORY EMBLEMATÓW I KORPUSÓWEK

1. Emblemat dla straży gminnej

2. Emblemat dla straży miejskiej

Emblemat wykonany techniką haftu komputerowego, napisy i obwódka w kolorze żółtym, tło ciemnogrnatowe. W wolnym polu emblematu wyhaftowany herb gminy lub stylizowany wizerunek orła w koronie, którego wzór określa załącznik nr 5.
Wymiary emblematu 130 mm x 105 mm

3. Korpusówka dla straży gminnej

4. Korpusówka dla straży miejskiej

Tłoczona z metalu koloru żółtego. Wymiary 20 mm x 15 mm

WZÓR STYLIZOWANEGO WIZERUNKU ORŁA W KORONIE

1. Dla straży gminnej

2. Dla straży miejskiej

Stylizowany wizerunek orła tłoczony z metalu koloru złotego lub haft komputerowy złoty na tle granatowym
Wymiary 55 mm x 55 mm